

Tuottajaorganisaation startti

14.4.2026

Pia Wessman, projektikoordinaattori

ProAgria Länsi-Suomi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

SISÄLTÖ

Tuottajaorganisaatioiden perustamishankkeiden esittely

Tuottajaorganisaation käytännön perustamistyö

Hanketukien hakeminen ja rooli kehittämisessä

Perustamistyön opit

Vinkit onnistumiseen

Tuottajaorganisaatio- hankkeet / ProAgria Länsi-Suomi

SUOMEN
TÄRKKELYSPERUNAN
TUOTTAJAT

Osuuskunta perustettu 12/2024

Tuottajaorganisaatiostatus 5/2025

Volyymi

- Jäseniä ~100
- Kaupan pidetyn tuotannon (laskennallinen) arvo: ~6M€

Ensimmäiset sopimusneuvottelut käynnissä

tarkkelysperunantuottajat.fi

Osuuskunta Lännen Vihannes

Osuuskunta perustettu 8/2025

Tuottajaorganisaatiostatus 11/2025

Volyymi

- Jäseniä 100+
- Kaupan pidetyn tuotannon (laskennallinen) arvo: 4-5M€

Ensimmäinen sopimusneuvottelukierros valmis

Mitä muuta on saavutettu?

Suomen tärkkelysperunantuottajat osuuskunta

- Toimiva yritys ja yhtenäinen ilme
- Ensimmäiset palvelut jäsenille, jäsenviestintä, nettisivut, osuuskuntakokoukset...
- Neuvotteluvoima
- Neuvotteluyhteys teollisuuden kanssa
- Yhteistyön lisääntyminen toimialalla toimivien välillä
- Toimintasuunnitelma ja ensimmäinen varsinainen budjetti (2026)
- Viisivuotissuunnitelma: mitä halutaan olla ja miten sinne päästään

Osuuskunta Lännen Vihannes

- Neuvotteluvoima
- Hyvä yhteistyö teollisuuden kanssa
- Ensimmäiset suunnitelmat toiminnan suunnasta ja kehittämisestä

ProAgria Länsi-Suomen tuottajaorganisaatiohankkeet (ja niihin saadut hanketuet)

Tärkkelysperuna-ala

1. Valmistelu-/selvityshanke 2024 (5 000 €)
2. Tuottajaorganisaation aktivoiminen (ja hallinnollinen perustaminen) 2024-2025 (~64 000 €)
3. Tuottajaorganisaation perustaminen 2025-2026 (~100 000 €)

Vihannesala

1. Valmistelu-/selvityshanke 2025 (5 000 €)
2. Tuottajaorganisaation aktivoiminen (ja hallinnollinen perustaminen) 2025-2026 (~87 000 €)

Tuottajaorganisaation käytännön perustamistyö

Aktivointihankkeen toimenpiteet

1. Tuottajien välisen yhteistyön ja verkostoitumisen aktivointi sekä osaamisen kasvattaminen
2. Osuuskunnan hallinnollinen perustaminen
3. Osuuskunnan hakeutuminen tuottajaorganisaatioksi
4. Osuuskunnan operatiivisen toiminnan suunnittelu ja pilotointi
5. Toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen suunnittelu

Tuottajaorganisaation perustaminen käytännössä

1. Valmistelu ja esiselvitystyö

- Järjestäytyminen
- Työskentelymenetelmistä ja työkaluista sopiminen
- ([Selvitysrahan](#) (5 000 €) hakeminen (kevyt hankesuunnitelma tarvitaan))
- Tuottajaorganisaation edellytysten ja hyötyjen arviointi (selvitykset ja laskelmat)
- Kiinnostuksen kartoittaminen (esim. viljelijäkysely)
- (*Aktivointihankkeen suunnitelma ja [rahoituksen hakeminen](#)*)

2. Toiminnan suunnittelu

- Toiminnan tarkoitus ja tavoitteet, budjetti jne. → toimintasuunnitelma
- **Organisaatiomuodon päättäminen**

3. Organisaation (Osk/Oy/Ry) perustaminen

- Organisaation säännöt / yhtiöjärjestys
- Tuottajaorganisaation säännöt
- Jäsensopimus / osakassopimus
- Perustajajäsenten hankkiminen
- Perustamiskokous → pöytäkirja
- **Perustamisilmoitus** PRH:lle → rekisteröinti

4. Hakeutuminen tuottajaorganisaatioksi

- Ruokaviraston asettamien [vaatimusten](#) täyttäminen
- [Tuottajaorganisaatiohakemus liitteineen](#)

5. Toiminnan käynnistäminen

- Johdon ja hallinnon järjestäytyminen
- **Operatiivinen toiminta**
- Tiedonkeruu ja osaamisen kasvattaminen

6. Toiminnan tarkempi suunnittelu

- Strategian ja kehittämissuunnitelman laatiminen
- (*Kehittämishankkeen suunnitelma ja [rahoituksen hakeminen](#)*)

7. Johtamisen, toiminnan ja palveluiden rakentaminen ja pitkäjänteinen kehittäminen...

Jatkuva dokumentointi!

Operatiivinen toiminta

Jäsenasiat: jäsenhankinta, jäsenrekisteri, jäsen-/osakassopimukset, jäsenlaskutus (ml. muistutukset), yhteystietolistat, jäsenyydestä kiinnostuneiden informointi, jäsenten viljelytiedot, jäsenedut (hankinta, toimintamallit, viestintä, ylläpito...), jäsentilaisuudet, osuuskuntakokoukset

Viestintä: eri kanavissa (välineiden, jakelulistojen ym. hallinta) eri sidosryhmille (asiakkaat, media, yhteistyökumppanit, päättäjät, jäsenet, työryhmät...), yritysilme, viestintämateriaalit (ml. esitteet, esitysmateriaalit, nettisivut, Facebook, WhatsApp...), suunnitelmat

Talousasiat: pankkipalvelut, laskutus, maksuliikenne, kirjanpito, sopimusasiat, prosessien kehittäminen, mahdollinen hankehallinta (toimintarahasto ym.)

Muut: tiedonhallinta, digitaaliset työkalut jne.

Lisäksi: Kaikki toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet jäsenten/osakkaiden hyödyksi (esim. yhteiset tuotantopanosten hankinnat, sopimuksista neuvottelemineen (ja neuvotteluihin valmistautuminen), tuotteiden markkinointi, brändäys, jäsenten välinen yhteistyö, erilaiset kehittämisohjelmat, hankkeet jne.)

Johtaminen, liiketoiminta, palvelut...

Strateginen suunnittelu

Liiketoiminnan ja palveluiden rakentaminen

Hallitustyöskentelyn ja johtamisen kehittäminen

Jatkuva sisäisen toiminnan kehittäminen

- Taloushallinto, toiminnan systematisointi, mittaaminen, riskienhallinta, tietämyksen dokumentointi...

Jatkuva osaamisen kehittäminen

- Neuvotteluosaaminen, liiketoimintaosaaminen, hallitustyöskentely, markkina- ja arvoketjuosaaminen jne.

Verkoston ja kumppanuuksien kehittäminen

Jäsenten tuotannon kehittäminen ja kannattavuuden parantaminen

- Viljely ja tuotantoketju, vastuullisuustyö, kaupalliset mallit, tuotantopanoshankinnat, datafalous...

Jäsenyritysten kehittäminen ja keskinäisen yhteistyön vahvistaminen

Vetäjän/koordinaattorin rooli

- Kokonaisuuden hallinta
 - Erityisesti tehtävien jatkuva priorisointi ja etenemisen aikatauluttaminen
- Jatkuva tiedon hankinta ja ”edellä oleminen”
- Kaikkien hankkeen osa-alueiden sisällön sparraaminen
- Työvälineet ja menetelmät (mm. kyselyt)
- Työpajojen ja -palaverien fasilitointi
- Lukuisten dokumenttien tuottaminen
 - Mm. yhtiöjärjestys/yhteisösäännöt, tuottajaorganisaatiosäännöt, jäsen-/osakassopimus, perustamissopimus, toimintasuunnitelma, budjetti/laskelmat, viralliset pöytäkirjat, perustamisilmoitus (PRH), tuottajaorganisaatiohakemus liitteineen (Ruokavirasto), jäsenluettelo, tietosuojaseloste jne.
- Erilaisen tiedon ja pääsyoikeuksien hallinta
 - Esim. yhteystietolistat, palaverikutsut, muistiot, kyselyt, tiedotteet
- Jatkuva viestintä eri sidosryhmille
 - Erityisen tärkeää jäsenhankinta
- Yhteistyö eri tahojen kanssa

Hanketukien hakeminen ja rooli kehittämisessä

Laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen

- Uusien tuottajaorganisaatioiden syntymistä voidaan edistää yhteistyöhankkeen avulla.
- Hanke voi olla paikallinen, alueellinen, alueiden välinen, valtakunnallinen tai kansainvälinen.

Laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistäminen

Kuka voi saada tukea?

Tukea yhteistyöhankkeeseen voi saada yksityis- tai julkisoikeudellinen yhteisö. Yhteistyöhankkeella tulee olla vähintään kaksi toteuttajaa.

Tuki myönnetään hankkeen vastuulliselle toimijalle.

Tuen määrä

Laatujärjestelmien edistämiseen voit saada tukea korkeintaan 70 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Tuottajaorganisaatioiden edistämiseen voit saada korkeintaan 100 prosentin tuen.

Tuottajaryhmien, tuottajaorganisaatioiden tai toimialakohtaisten organisaatioiden perustamiseen voit saada tukea 10 prosenttia vuotuisesta kaupan pidetystä tuotannosta ja enimmillään 100 000 euroa vuotta kohti.

Tuki maksetaan jälkikäteen, joten tarvitet hankkeen käynnistämiseen omaa rahoitusta.

- Yhteistyötoimet laatujärjestelmien edistämiseksi ?

Hankkeella edistetään maatalousyrittäjien ja muiden ruoka-alan toimijoiden liittymistä erilaisiin laatujärjestelmiin, esimerkiksi luomuun, nimisuojarahjestelmään ja Sikavaan.

Hankkeen toteutukseen voidaan myöntää tukea yhdessä muun julkisen rahoituksen kanssa enintään 70 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.
- Yhteistyötoimet tuottajaorganisaatioiden aktivointiin ?

Hankkeella aktivoidaan tuottajien yhteistyötä ja verkostoitumista liittyen tuottajaorganisaatioihin. Hankkeella edistetään uusien tuottajaorganisaatioiden syntymistä.

Hankkeen toteutukseen voidaan myöntää tukea yhdessä muun julkisen rahoituksen kanssa enintään 100 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.
- Tuottajaorganisaation perustamistuki ?

Tukea voidaan myöntää tuottajaryhmien, tuottajaorganisaatioiden tai toimialakohtaisten organisaatioiden perustamisen osalta 10 prosenttia vuotuisesta kaupan pidetystä tuotannosta, mutta kuitenkin enintään 100 000 euroa vuotta kohti.

Mihin tukea on käytetty?

Palkkakustannukset: Projektikoordinaattori

- Kuuntelee viljelijöiden toiveet ja selkeyttää kokonaisuutta
- Koordinoi ja fasilitoi työtä – ”tietää, mitä pitää tehdä seuraavaksi”
- Selvittää, dokumentoi, huolehtii tehtävien etenemisestä, tukee viestinnässä, tuntee ja hallitsee työkalut
- Sparraa ja ”potkii”

Ostopalvelut, esim.

- Neuvottelutaitoalmmennus
- Hallitustyöskentelyn perusteet
- Yritysilme ja logo
- Nettisivut (+ extranet)
- Liiketoimintasparraus
- Juridinen neuvonta

Viestintä ja markkinointi (esitteet, käyntikortit, tilaisuudet jne.)

Hankkeen hallinnointi (kirjanpito, maksatukset jne.)

Toimiminen hanketuella

Hyötyjä

Ulkopuolinen resurssi koordinoitiin ja käytännön tekemiseen

Mahdollisuus ostaa osaamista

Hankkeistus ”pakottaa” toimimaan tietyssä aikataulussa

→ Onnistumismahdollisuudet moninkertaistuvat

Haasteita

Mistä löydetään osaavat resurssit?

Rahat oltava hakijalla (palkat, ostopalvelut), tuki maksetaan jälkikäteen

Viljelijöiden oma ajankäyttö suhteessa hankkeelle määriteltyyn aikatauluun

Rahoituksen hakuaikataulujen huomioiminen vs. prosessin jatkuvuus

Hankkeen suunnittelu: uusi kokonaisuus, kehittämistoimenpiteet esim. 1-2 vuotta eteenpäin

Julkisessa toiminnassa vaadittava hankintalainsäädännön huomioiminen

Perustamistyön opit

Tuottajaorganisaatio ei ole hopealuoti

Tuottajaorganisaatio on **ensisijaisesti osakeyhtiö / osuuskunta / yhdistys**

- Tuottajaorganisaatiostatus on vain viranomaisten antama ”hyväksyntä”, joka mahdollistaa yhteistoiminnan syventämisen

Paperiperustaminen \neq **toimivan organisaation** rakentaminen

- Kyse on uuden liiketoiminnallisen organisaation rakentamisesta

Markkinarealismi

- Tuottajaorganisaation **vaikutus markkina-asemaan** syntyy hitaasti
- Teollisuus/ostajat eivät muuta hinnoittelua pelkän järjestäytymisen vuoksi

Tuottajaorganisaatioiden perustaminen vaatii uudenlaista ajattelua, asennetta ja toimintaa

Tuottajaorganisaatio on **tuottajien yhteinen yritys**, ”start-up”

- Vaatii **vision, tavoitteet ja strategian**
- Vaatii **sitoutumista** – aikaa, resursseja ja **pitkäjänteistä** toimintaa
- Vaatii **kulttuurin ja asenteiden muutosta, innovatiivisuutta** sekä **ROHKEUTTA** (alkaen vaikkapa kaupan ja teollisuuden rakenteiden haastamisesta)
 - Aito **halu** toimia yhdessä yhteisten tavoitteiden eteen
 - Vastakkainasettelusta **yhteistyöhön**
 - ”Kateus- ja käyttämiskulttuurista” koko alan nostamiseen yhdessä
- Varautuminen: haasteita TULEE
 - **Usko** yhteisiin tavoitteisiin ja yhdessä tekemiseen

Osaamisen kehittäminen keskeisessä roolissa

- Yrityksen/yhdistyksen pyörittäminen vaatii asiakkaita ja kassavirtaa!
- Viljelijöille vahvaa **liiketalousosaamista** ja **yrittäjämäistä asennetta**

Toiminnan rakentaminen hankkeiden avulla

Hankerahoitus on erittäin tarpeellinen ja hyvä tuki, mutta vaatii tiettyjen reunaehtojuen huomioimista

- Byrokraattinen
 - Vaatii paljon hallinnollista taustatyötä (suunnitelmat, raportointi, seuranta, kilpailutukset, tuntikirjanpito...)
- Vaatii resursseja
 - Vaatii rahaa ja henkilöitä käytännön toteutukseen, hallinnointiin ja koordinointiin
 - Toisaalta myös mahdollistaa resurssit
- Hakeminen huomioitava toteutuksen aikatauluissa
 - Hakujaksojen päättymisen + käsittelyaika 2 kk
 - Hankkeen voi aloittaa ”omalla riskillä”, kun hakemus on jätetty Hyrrään
- Ohjelmakaudet huomioitava
 - Nykyinen ohjelmakausi päättyy 2027

Tuottajaorganisaatioiden perustaminen on iso mahdollisuus!

Kuva: AI

Mahdollisuus kasvattaa **neuvotteluvoimaa** ja parantaa maatalouden **kannattavuutta**

Mahdollisuus verkostoitua, jakaa tietoa/ taitoa/osaamista ja tehdä **yhteistyötä**

Mahdollisuus **oppia** uutta ja kasvattaa **ymmärrystä** koko maataloussektorista, markkinoista, tuotannon arvoketjuista, liiketoiminnasta, kansainvälistymisen mahdollisuuksista jne. jne.

Mahdollisuus saada erilaisia **tukia** ja **rahoitusta** esim. toiminnan käynnistämiseen, kehittämiseen ja yhteisinvestointeihin

”Tulevaisuus tehdään yhteistyöllä!”

Vinkit onnistumiseen

Ehdotuksia alkuvaiheen etenemiseen

→ Nimetkää työryhmä

- Työryhmä kokoaa ensimmäiset ajatukset ja kysymykset

→ Etsikää yhteistyökumppani

- Hakee valmistelurahaa 5 000 € ja koordinoi selvitystyötä

Mikäli selvitystyön tuloksena on: Tuottajaorganisaatio perustetaan

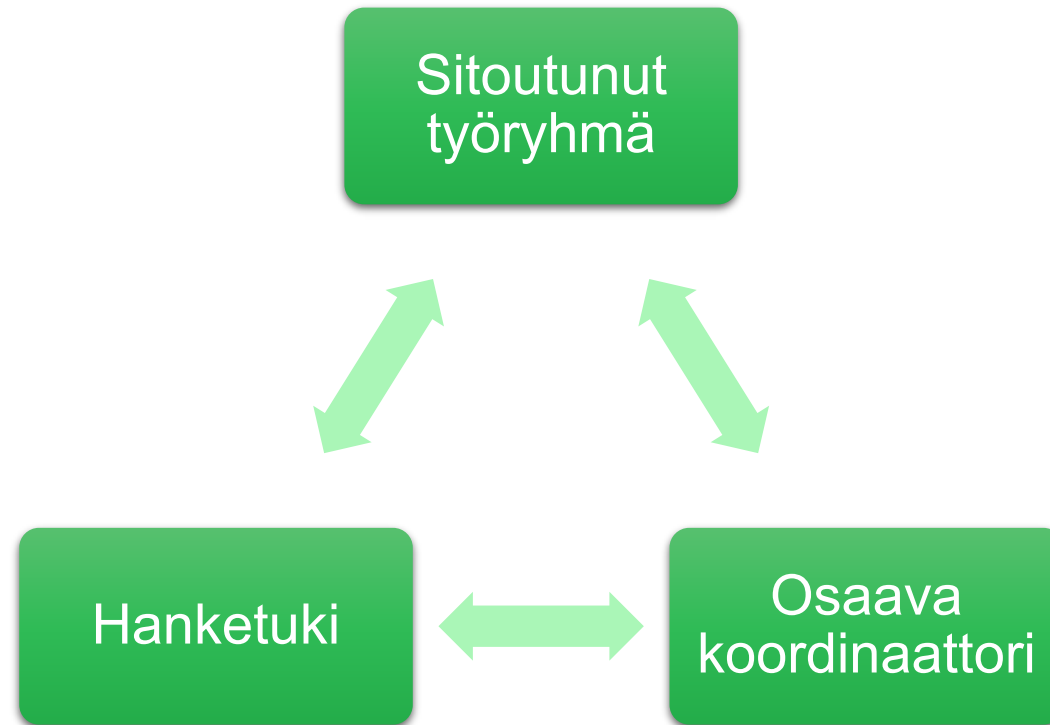
→ Laatikaa realistinen hankesuunnitelma aktivointiin/perustamiseen

- Tavoitteet, sisältö, aika, resurssit

→ Hyödyntäkää olemassa olevaa osaamista, pyytäkää apua

- Käynnissä olevat hankkeet (tiedotus/aktivointi/perustaminen)
 - <https://maaseutuverkosto.fi/hankkeet/>
- Olemassa olevat tuottajaorganisaatiot
- Ulkopuoliset asiantuntijat

TO perustaminen: Onnistumisen elementtejä

Parhaita käytäntöjä kehittämiseen

1. **TAVOITTEET**: mitä ollaan tekemässä, kenelle ja **MIKSI**
2. **SUUNNITELMA**, jossa kokonaisuudet ja tehtävät
3. Roolit, vastuut ja valtuudet
4. Digitaaliset työkalut tukemaan tekemistä
5. Monipuolinen työryhmä – myös ”vastarannan kiisket” mukaan!
6. **INNOSTUMINEN!**
7. **VIESTINTÄ**: tunnettuus, luottamuksen rakentaminen jne.
8. Aikaa keskustelulle → yhteinen ymmärrys, yhteinen kieli
9. Keskittyminen myös tekemiseen (ettei jää pelkäksi puhumiseksi)
10. Ulkopuolisen osaamisen hyödyntäminen (mm. hankerahoituksen avulla)
11. Dokumentointi
12. Muutoksen (vaiheiden) ymmärtäminen
13. **SITOUTUMINEN** ja sinnikkyys...
14. Seuranta ja mittaaminen: päästiinkö siihen, mitä tavoiteltiin?

ProAgria Kiitos!

Pia Wessman
p. 0400 429 616
pia.wessman@proagria.fi